

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geolo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIM
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

JULIJ

1. O. Čolc, Presv. Krvi
2. F. Obisk, M. D. +
3. S. Leon, H. D.
4. N. 4. pobnik.
5. P. Dan, neodvis.
6. T. Dominika
7. S. Ciril in Metod G.
8. C. Elizabeta, Fort.
9. P. Veronika +
10. S. 7 sv. bratov
11. N. 8. pobnik.
12. P. Janec, Genl.
13. T. Anaklet
14. S. Bonaventura
15. C. Henrik
16. P. Karmel, M. B. +

ŠTEV. (NO.) 133.

CHICAGO, ILL., TOREK, 13. JULIJA — TUESDAY, JULY 13, 1937

LETNIK (VOL.) XLVI.

Družba zavrača spravo s CIO - Kitajska pred novo vojno

Pred Youngstown tovarno v East Chicagi groze izbruhniti spopadi, ko se družba pripravila, da s silo otvori tovarno. — Governor Townsend objavil, da se je dogleda sprava, toda družba je takoj zanikala te vesti.

East Chicago, Ind. — Pred tukajšnje tovarno Youngstown jeklarske družbe so grozili začetkom tedna izbruhniti izgredivi spopadi, ko je družba objavila, da bo otvorila tovarno, kljub piketom CIO jeklarske unije. Ta tovarna, ki zaposluje okrog 7000 delavcev, je bila zaprta skozi celi čas stavke, od 26. maja dalje.

V nedeljo proti večeru je governor države Indiana, Townsend, objavil, da se mu je posrežilo, doseči spravo med družbo in Lewisovo CIO organizacijo, podobno, h kakršni je pred nekaj dnevi posredoval pri Inland jeklarski družbi. Na ta način bi se imelo delavstvo vrniti na svoja mesta v ponedeljek zjutraj.

Na kak način je prišel governor do tega vtisa, namreč, da je družba pristala k spravi, je dokaj nerazumljivo. Kmalu nato namreč, ko je objavil to vest, ki je delavstvo izredno razveselila, je prejel od družbinoga vodstva brzojavko, v kateri se je izrazil protest proti governerjevi objavi, češ, da družba ni pristala k nikakršni spravi s CIO, in se je istočasno zahtevalo od governerja, naj popravi napačni vtis, ki ga je ustvaril s svojo objavo.

Vodstvo družbe je nato povdarilo, da bo otvorilo tovarno, kljub temu, ako tudi ne bo governer poslal državne milice, da bi stražila tovarno, češ, da "je družba našla način za varstvo svojih mož pri njih zakoniti pravici do dela."

V tem sklepu družbe tiči nevarnost, da utegne priti do prelivanja krvi, kajti družba je bržkone odločena, da s svojo policijo nastopi proti stavkarjem, ki bi ovirali stavkokazom dostop v tovarno, in tako se je bati usodnih spopadov.

KRITIZIRAJO MORNARICO ZARADI LETALKE

Washington, D. C. — V poslanski zbornici se je preteklo soboto čul odmev na preiskovalno delo, ki ga vodi ameriška bojna mornarica za ameriško letalko Amelijo Earhart, katera se je na svojem poletu okrog sveta izgubila pred dobrim tednom nekje sredi Pacifika. Nek poslanec je izrazil zahtevo, naj vladne oblasti prenehajo v bodoče iskanje za takimi letalci, ki se podajo v nevarnost samo, da si pridobijo publiciteto, ter je obenem kritiziral stroške, katera ima vlada s sedanjim izsledovanjem omenjene letalke. Ugotovilo se je namreč, da stane vlado to delo po \$250,000 na dan. Ironično je

KRVAVEČA ŠPANIJA

Zapadno od Madrida cele armade vpletene v bitko.

Valencia, Španija. — Bitka, katera se bje točasno zapadno od Madrida, sliči po svoji obsežnosti velikim bitkam izza svetovne vojne. Udeleženi v nji je na desettisoče vojakov in na stotine aeroplanov. Kakor že poročano, je tukaj začela vladna armada novo ofenzivo, ki je bila doslej uspešna, kajti nacionalistične čete so bile vržene več mil nazaj. Kakor se je v nedeljo izrazila vlada, je ta bitka le mali začetek velike ofenzive, katera se bo odsej brez prenehanja nadaljevala.

JUDJE IN ARABCI KONČNO EDINI

Jeruzalem, Palestina. — Dasi se Judje in Arabci v Palestini drugače gledajo kakor pes in mačka, se je zdaj končno dosegel med njimi sporazum v eni točki, namreč v tem, da ne sme priti do uredničenja načrta, ki ga je zasnovala Anglija glede Palestine. Po tem načrtu bi se imela Palestina razdeliti v tri dele, od katerega bi dobili enega Arabci, drugega Judje, tretji del, obstoječ iz ozkega pasu, pa bi ostal Angliji. Ni se sicer sklenilo nikak zveza med obema narodoma proti temu načrtu, vendar ga bo vsak od svoje strani skušal pobiti.

HITLER SE JIM MILOSTNO DAL VIDETI

Berlin, Nemčija. — Hitler je velikodušno pokazal svoj obraz množici častilcev, ki so pretekli petek prispeli pred njegov letoviški dom v gorovju pri Brechtesgadenu. Okrog 4000 ljudi, po večini žensk, se je potilo po hribu navzgor, ko se je objavilo, da bo Hitler ta dan priredil javni sprejem. Obilo so se za svoj trud čutili poplačani, ko se jim je Hitler pokazal za par minut na balkonu se jim zahvalil za njih pozdravno vzklikanje.

DVA VODITELJA SE OBDLAVATA

Washington, D. C. — Med Wm. Greenom, predsednikom delavske federacije, in J. Lewisom, načelnikom CIO, so se koncem zadnjega tedna zopet izmenjavali ljubeznivi "pokloni." Green je izlil svoj srd nad CIO v daljši izjavi, v kateri jo je med drugim obsojal, da se poslužuje nasilne taktike in da odtuja javnost od delavstva. Lewis pa je odgovoril, da smatra to izjavo kot "besedne izmečke z blelih ustnic izdajalca."

vprašal, ali bi šla vlada v take stroške, ako bi se na Pacifiku izgubil kak reven ribič, družinski oče.

ODLOČNOST CERKVE

Cerkve čuva pred ponarejanjem čudežev.

Vatikan. — Kako vestno in skrbno pažnjo posveča katoliška cerkev vprašanju čudežev in kako čuva, da verniki ne nasedajo tozadevnim sleparijam, se jasno vidi iz slučaja, s katerim se je Vatikan bavil zadnje dni. Neki duhovnik po imenu Raffaele Codipietro, je bil namreč izobčen iz cerkve, ker je pred letom dni v neki cerkvi Rieti škofije ponaredil "čudež," na ta način, da je kazal vernikom, da iz sv. hostije kaplja kri. Cerkvene oblasti so podvrgele duhovnika strogemu zasliševanju, na kar je bil, ko se je dokazala sleparija, vržen iz cerkve.

NOVA STAVKA V PARIZU

Pariz, Francija. — V petek zvečer, malo pred polnočjo, je unija uslužbencev v hotelih in restavracijah proglasila stavko svojih članov, ki so tudi takoj zapustili delo. Min. predsednik Chaumemps se je na vse kriplje trudil, da bi stavko preprečil, češ, da bi bili vsled nje mnogoštevilni primorani mesto zapustiti in iti drugam. Unija se je odločila za stavko, ko so ji bile odbite njene večkratne zahteve po uvedbi 40 urnega dela na teden.

RESEN SPOR MED KITAJSKO IN JAPONSKO

Šangaj, Kitajska. — Med tem, ko se je med kitajskimi in japonskimi oblastmi sklenilo nekako premirje po krvavem spopadu v severni Kitajski preteklo sredo, je pa napetost še vedno do skrajnosti ostra. Kitajci odločno zavračajo zahtevo Japoncev, naj priznajo krivdo za spopad, in tako je japonski armadi naročena stroga pripravljenost.

POLICIJA SE BOJI RESNICE

Chicago, Ill. — Pretekli petek so hoteli pri nekem predavanju kazati filmske slike o izgredivih, ki so se pripetili na Spominski dan v So. Chicagi, med katerimi je policija pobila deset oseb. Policija pa je preprečila namero, navalila na lokal, kjer bi se imele slike kazati, odgnala kakih 200 gledalcev ter aretirala šest moških in eno žensko.

KRIŽEM SVETA

— Buenos Aires, Argentina. — Tukajšnja država je obhajala pretekli petek 121. obletnico svoje neodvisnosti. Vojaške parade, ki so se vršile ob tej priliki, so bile največje, kar jih je Argentina še kdaj imela.

— Moskva, Rusija. — List Pravda je zadnji teden srdito žigosal neko radio postajo zaradi tega, ker je godba izgrala žalostinke po objavi, da so bile nekatere osebe obdolžene veleizdaje proti državi. List je povdaril, da je potrebna večja čuječnost nad oddajanjem radio programov.

— Pariz, Francija. — Vlada je zadnji teden objavila, da se bodo, pričeni s tem ponedeljkom, dvignili dohodninski davki, podražala vozna na železnicah in se poseglo še na druge načine v žep prebivalstva, da se pomore izenačiti državnemu proračun.

AMERIKA IMENJAVA ZLATO ZA SREBRO

Washington, D. C. — Iz uradnih krogov se je objavilo, da bo ameriška vlada nakupila večjo množino srebra na Kitajskem, katerega bo plačala z zlatom. Namen te izmenjave je ta, da se doseže večja stalnost na denarnem in trgovskem trgu. Amerika ima namreč toliko zlata, da ji je postalo že v pravo breme, dočim je Kitajska nasprotno v veliki potrebi zanj v svrhu podlage svojega denarja.

IRSKI BOJEVNIKI SE VRNILI

Več sto prostovoljcev z Irske se je pred sedmimi meseci odpravilo na pomoč španskemu generalu Francu. Po tridih preizkušnjah, katerim so bili izpostavljeni v vojni, se je skupina nedavno vrnila domov, toda, kakor se vidi na gornji sliki, bodo nekateri od njih pomnili ta čas celo svoje življenje.

PRIPRAVE ZA VOJNO

Večdnevni spopadi med Japonsko in Kitajsko v severni Kitajski ki utegnejo voditi do prave vojne.

Tokio, Japonska. — Severna Kitajska je v nevarnosti, da ponovno postane pozorišče prave vojne med Japonsko in Kitajsko. Na obeh straneh se vodijo vojne priprave in to obe državi tudi javno priznavate. Posamezni spopadi so se vršili že zadnjih par dni, kateri so imeli za posledico težke izgube na obeh straneh.

Do sovražnosti je prišlo zadnje sredo, ko je pričela japonska armada velike vojaške vaje v severni Kitajski. Vesti o prvih spopadih se razlikujejo. Dočim trdi Japonska, da je kitajska armada napadla dve vasi in izgnala od tamkaj japonsko orožništvo ter je nato streljala na japonsko vojaško taborišče, pa govorijo nasprotno vesti iz kitajskih krogov, da so Japonci pri svojih vojaških vajah rabili prave krogle namesto slepih; dalje, da so Japonci imeli nočne vaje, dočim so bile naznanjene samo dnevne, in končno, Japonska sploh ni imela pravice do vojaških manevrov v severni Kitajski.

Od srede naprej so se nato vršili skoraj dnevno resni spopadi in situacija je taka, da se smatra vojna napoved kot skoraj neizbegljiva. Vsaka obeh strank se predložili zahteve, katere mora izpolniti druga stranka, toda te so take, da se jim upirate obe. Tako zahteva Japonska, da mora odtegniti Kitajska vse svoje čete od mesta, kjer je prišlo do spopada, in da se morajo kaznovati Kitajci, kateri so povzročili konflikt. Kitajska pa nasprotno vztraja pri tem, da mora Japonska prevzeti nase odgovornost za spopade in izraziti opravičilo ter plačati odškodnino Kitajcem, ki so bili od teh incidentov prizadeti.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Iz Jugoslavije

Zlobneži so vdrl v Marijino božjepotno cerkev na Dobravi in jo opustošili. — Nesreča pri podiranju drevja, ki je zahtevala človeško življenje. — Smrtna kosa. — Razne druge nezgode in novice.

Vlom v Marijino cerkev

Dobrova, 21. junija. — Na Dobrovi smo v zadnjem času imeli že nekaj vlomov večjega obsega, a tako satansko zlobnega, kakor smo ga doživeli v noči od pretekle sobote na nedeljo, pa še nismo imeli. To pot so si vlomilci izbrali za predmet svojega brezvestnega početja naše lepo Marijino svetišče in vdrl v vanj. Morda jih je gnal pohlep po denarju, kar pa ni tako verjetno, saj mora vsakdo vedeti, da bo v cerkvi dobil le kako krono v puščici. Tudi kelihe, ciborije in monštrnico so pustili, čeprav bi lahko vse gladko odnesli. Prav to nam je dokaz da vlomilec ni bilo zgolj za denar, marveč so prišli prav s tem namenom, da cerkev opustošijo, da razmečejo posvečene hostije in da tako pokažejo svoj srd prav nad tem, kar je vernim ljudem najbolj sveto.

Brezvestneži so najprej vrgli s tečajev velika stranska vrata v cerkev, a ker je na notranji strani močan zaph, niso mogli v cerkev. Spravili so se potem s krampi nad zakristijska vrata, ki so močno obita s pločevino. S krampi, ki so jih dobili v mrtvašnici, so ukirvali ključavnico in prišli v zakristijo in nato v cerkev. Vse puščice v cerkvi so razdejane, v zakristiji vse razmetano, vršila se je povsod prav natančna preiskava. Denar so seveda pobrali, a veliko ga ni bilo, morda samo nekaj dinarjev.

Ko je cerkovnik prišel na vsežgodaj v cerkev, je z grozo opazil, da je vse razmetano in odprto. Tudi tabernakelj je bil do kraja odprt in svete posode po oltarju. Svete hostije so bile razmetane po oltarju, po oltarnih stopnicah in po vsej cerkvi. Nekaj jih je bilo dobesedno steptanih in pomečkanih. Tudi jih je veliko manjkalo, iz česar bi se dalo sklepati, da so jih vlomilci bogoskrunsko zaužili ah jih vzeli s seboj. Nobene svete posode ni manjkalo, kar nam je dokaz, da niso prišli samo zaradi plena, ampak prav zato, da cerkev oskrunijo. Ko so ljudje prišli ob šestih k prvi sveti maši, so se zgrazali in vlom je po vsej fari vzbudil silno ogorčenje, saj kaj takega pri nas nismo še doživeli.

Drevo ga je ubilo

Vransko, 18. junija. — Danes zjutraj so se odpravili v gozd podirati drevje Janez Šalamon, Matevž Lesar in brata Jožef in Franc Karo. Poddrli so že štiri bukke, ko je enega izmed njih ob pol 10. zadela smrtna nesreča. Matevž Lesar in Franc Karo, po domače Ručigaj, sta ravno sekal buke, ki bi morala pa-

sti na gotovo stran, toda v zadnjem trenutku se je padajoče drevo nagnila ravno na nasprotno stran kjer je bil 71 letni Janez Šalamon, ki je v tem času obsekaval na tleh ležeče deblo. Lesar in Ručigaj sta mu zaklicala, naj se skrije. Šalamon je skočil za neko drevo in še pogledal kam bo bukev padla. V tistem hipu pa mu je drevo že padlo na glavo. Dobil je na glavi sicer majhno poškodbo, vendar pa je radi svoje visoke starosti v nekaj trenutkih izdihnil. Ostali so mu priskočili na pomoč, toda pomagati mu več niso mogli.

S tatvinami sta se preživljala

Orožniki v Poljčanah so izsledili in aretirali 37 letnega viničarja Cirila Skledarja in 29 letnega viničarja Antona Urlepa, ki sta se že dve leti preživljala s samimi vlemi in tatvinami, pa jima niso mogli priti na sled. Z njuno aretacijo je okolica Statenberga rešena hudega strahu.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl Janez Bulovec, dijak tehnične srednje šole. — V Mariboru je umrl Simon Cverlin, brat mariborskega trgovca Cvirlina star 61 let. — V celjski bolnici je umrla Marija Trbovc žena čevljarja, doma iz Harja pri Marija Gradcu stara 37 let.

Grob slavnega slikarja

Pri prekopavanju na katoliškem pokopališču v Petrovgradu so po naključju našli grob slavnega slikarja 19. stoletja Konstantina Daniela. Že večkrat so njegov grob iskali na pravoslavnem pokopališču, ker niso vedeli, da se je dal pokopati poleg svoje žene na katoliško pokopališče. Slikar Konstantin Danieli, ki je umrl 1873, je okrasil mnoge cerkve v Banatu s svojimi umetninami. Sedaj mu bodo pripravili dostojno poslednje bivališče v novi lepi grobnici.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

DENAR V STARI KRAJ

vošljamo po dnevnem kurzu. Včera so bile naše cene:

V Jugoslavijo:		V Italijo:	
Za:	Din:	Za:	Lir:
\$ 2.55	100	\$ 6.50	100
\$ 5.00	200	\$ 12.25	200
\$ 7.20	300	\$ 30.00	500
\$ 11.65	500	\$ 57.00	1000
\$ 23.00	1000	\$ 112.50	2000
\$ 45.00	2000	\$ 167.50	3000

Pri večjih svotah poseben popust.

Za izplačila v dolarjih:
a \$5. pošljite \$5.75. — Za \$10. pošljite \$10.85. — Za \$25. pošljite \$26.00.
Dobivamo denar tudi iz starega kraja sem.

Vsa pisma pošljite na:
JOHN JERICH
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
The first and the oldest Slovene Newspaper in America.
 Ustanovljen leta 1884. Established 1884.
 Izhaja vsak dan razen nedelj, ponočnikov in danov po puznikih. Issued daily, except Sundays, Mondays and the day after holidays.

Izdaja in tiska: **EDINOST PUBLISHING CO.**
 Manov uredništva in uprave: **EDINOST PUBLISHING CO.**
 1849 W. Cermak Rd., Chicago 1849 W. Cermak Rd., Chicago
 Telefon: CANAL 5584 Phone: CANAL 5584

Naročnina:		Subscription:	
Za celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75

Dopisi važna pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR!—Številka poleg vašega naslova na listu znači, kje kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Komunistična voda

Pravilneje bi morda rekli, da je voda na komunistične mlane. Kje? Prav pri nas v Ameriki. Kjer je kapitalizem najbolj razvit, je za komunistično gibanje najugodnejša podlaga, dasi kak uspeli komunizem ne bo zatrl kapitalizma, nadomestil ga bo le s še hujšim državnim kapitalizmom.

Hearst se bori v svojem časopisju zoper ekonomski komunizem. Morda bo imel nekaj uspehov, zatrti pa komunizma ne bo mogel, ker je komunizem poleg ekonomskega stremiljenja še čisto drugo stremiljenje, pa ne vem, če Hearst tega stremiljenja ne prezira, ali ga vsaj ne pojmuje pravilno. Komunizem sam je kar v začetku, ko je prišel do veljave, pokazal na to stremiljenje. Odločno je pred svetom izjavil: vsaka vera je strup, borba velja bogovom in — Bogu! Ateizem komunizma ni morda le kaka kaprica katoliške cerkve, kot edine in prave zastopnice idealnega naziranja o svetu in življenju, komunizem sam je to poudaril in poudarja naprej. Ko bi kdaj prišlo tudi do nekega prav idealnega razmerja med ekonomskimi odnošaji v družbi, ne bo komunističnega stremiljenja konec, ker bi moralo prej priti tudi do poravnave na polju svetovnega naziranja, na verskem polju.

Vse kaže, da se ne bomo mogli ubraniti vsaj nekega komunizma. Ideja se je tako razpasla, da ne bo povratka, vsaj do poizkusa bo moralo priti. Kako bo potem glede povratka, pa je najmanj dvomljivo, kar jasno kažejo razmere v ruskem komunističnem poiskusu. Ni treba pritožb radi komunistične propagande. V bistvu je komunizem sam najboljša propaganda, ako pride v maso ideja, da je le v komunizmu lek za vsa ekonomska zla. Priznanje Rusije, ruski rubel, plačani agitatorji, neštivilne brošure . . vse to pospešuje propagando. Menda je prav sistematična propaganda pristnega komunizma pri reliefnem delu: v vodilna mesta so se vrinili pod vladnim plaščem pristni komunistični propagatorji. Morda so se res. Ali bi jih bilo mogoče odstraniti, ako so na svojih mestih? Dvomim. Propaganda je mogoča le tam, kjer so tla primerna in ugodna. Tu je pri nas v Ameriki točka. Kakor pokazujejo komunisti sami z vso jasnostjo, gre prav v prvi vrsti njih borba za uničenjem vsake verske ideje: religija je strup! Kako je s to pri nas v Ameriki? Morda razmere še zabranjujejo, da bi se ateizem kazal, kakor v Rusiji, v sirovem pregajanju in divjanju, ampak legije profesorjev na državnih vseučiliših, ki so dobro plačani po javnih davkih, so ateistični pri pouku še večjih legij študentov. Morda je tuptam kaka bela vana, ampak ateistično in naturalistično in materialistično svetovno naziranje je postalo prav moderna bolezen, in bistven kos modernega napredka. Enako je pri legijonih učiteljev na nižjih državnih in javnih šolah. Odsev je viden v javnem časopisju. Malo olikani smo, ne pobijamo, ampak pod kožo smo prav taki, kakršni so najhujši ruski ateisti. Tu tečejo cele reke vode na komunistične mlane, in pravo čudo bi bilo, ko bi prej ali slej ne začeli ti mlani hudo ropotati, trdim smelo celo, da že ropočajo.

Ekonomija obsega uravnavanje življenja. Ampak glede življenja mora prej vladati popolna jasnost. Kakšno je to življenje? Goli in brezpomemben pojav na tem svetu, kakor uči ateistični materializem, ali le periodičen pojav za drugo stopnjo, kakor uči krščanstvo? Če ni Boga, je komunizem neizogiben, vsaka borba zoper njega je tratenje časa in moči, naj pride čim prej, kakšen je, nas ne sme brigati, ko je neizogiben. Če pa je Bog, je vsak komunizem strašna zabloda, če se uresniči, se uresniči zabloda, zlo. Borba zoper komunistično zablodo pa je mogoča le, če je Bog, na podlagi takega božjega pojmovanja, ekonomija sama je borba zoper mlane na veter. Niti Hearst, niti Thomas s svojim ekonomskim socializmom ne bo uspel, če ni Boga, bo komunizem pomedel oba iz površja zemlje.

CERKVENI PIKNIK V OGLESBY

Naša naselbina se pripravlja na veliki piknik, ki se bo vršil v nedeljo 25. julija v Frank Krančevičevem parku. Pričakuje se velika udeležba, ker je zelo veliko tikevov razprodanih. Kateri jih še niste kupili, jih kupite, da s tem pripomorete do boljšega in večjega uspeha. Čisti dobiček je namenjen za cerkev.

V poletnem času vsakdo že težko pričakuje, da pride v prosti naravo, kjer se malo shladi in odpočije. Piknik je kraj, kjer se prijatelji in znanci snidejo in poveselijo v tej neznanosti vročini. — Na zgoraj omenjeni piknik ste vabljeni tudi vsi rojaki iz bližnjih naselbin. Postrežba bo točna in vsega bo v izobilju. Igrala bo Maček orkestra iz De Pue.

Tukajšnje cementne tovarne so ustavile svoj obrat za nekaj časa in dale delavcem počitnice. Pa naj kdo reče, da ne živimo v modernem času. — Iz našega mesta se je poročil v Chicago Mr. Frank Meglich, Jr. z Miss Frances Grill, hčerko spoštovanega Mr. Franka Grillove družine. Poroka je bila v slovenski cerkvi sv. Stefana. Mladoporočca sta si vredila svoj dom v Chicago, kjer je ženin zaposlen že par let. — Mnogo sreče in božjega blagoslova v novem stanu.

Poročevalec

IZ PRESERJA DOMA

Cleveland, O.

G. urednik, že zopet sem tukaj. Mi imamo toliko različnih novic, da dva naša dnevnika ne moreta vseh premeleti. In pa ker vi večkrat zapišete, da naj naselbine pošiljajo novice, tukaj imate eno, kar ponatisnite jo. Bolj žalostna je, vendar bodo naši farani, ki so dospeli iz preserske fare, od Sv. Vida, kjer se je baš praznovalo patronsko opravilo, to novice radi sprejeli, četudi je žalostna. To pa radi tega, ker so rajnega Matije Kovčiča, po domače Ponikvarjevega iz Doljine Brezovice dobro poznali, če že ne toliko mlajši, pa starejši toliko bolj.

Rajni Matija Kovčič je došel v Ameriko pred 35 leti. Bil je navadni delavec in življenje mu ni trosilo rožic na pot, vendar je znal tudi trnje vporabiti sebi v dobro. Bil je katoliški mož v vseh ozirih; tih in miren, priden za delo in varčen gospodar. Z ženo, ki je tudi s Preserja doma, sta živela srečno in zadovoljno življenje, do ločitve zakona, katerega je Bog ločil s smrtjo moža, ki je izdihnil svojo dušo v 70 letu svojega življenja. Pokojni je veliko pretrpel, saj je pred mnogimi leti pri delu izgubil eno oko. Nad 25 let je delal z edinim bratom, Stefanom, v klobučarni kot modlar. Smrt mu je pretrgala nit življenja dne 24. junija, pokopan je bil pa v soboto iz hiše žalosti na

1158 East 60. Street, kjer sta z ženo Marijo preživela nad 27 let veselih in težkih dni vseskozi v katoliškem duhu, dokler ni prišla ločitev, ki pa je za katoličana, ki upa v posmrtnost, največja uteha. — Naj blagi mož sedaj v miru počiva in duša njegova naj večni raj uživa; tako so peli na koru. Mir in pokoj njegovi duši, soprog njegovi pa zdravja in pa da bi še nekaj let ostala med nami.

Prijatelj

UREDNIKOVA POŠTA:

— Vsem onim, ki so nas zadnje čase popraševali, kako je treba napraviti in vložiti prošnjo za odpoved državljanstvu Jugoslavije sporočamo, da smo dobili celotni natančni zakonik o tem vprašanju. Na podlagi teh pojasnil je s tem obilo posla in sitnosti. Vsak prosilec, ki hoče prositi za izstop iz jugoslovanskega državljanstva mora dobiti najprvo:

1. Potrdilo o domovinstvu, ki mu ga izda rojstna občina.
2. Krstni list, ki mu ga da župnija, v kateri je bil krščen.
3. Krstne liste vseh otrok, če jih ima prosilec in ki so pod njegovo oblastjo.
4. Poročni list, če je prosilec oženjen.
5. Potrdilo od ameriških oblastí, da je resnično državljan Združenih držav.
6. Dokaz, da ni zaprek, to je da ni proti njemu v teku istočasno kaka tožba ali kakoršnokoli kazensko ali sodno postopanje ali zasledovanje.

Ko se ima na roki vse te listine, se napravi formalno prošnjo in izjavo, kateri treba priložiti vse imenovane listine, nakar se jo vložijo pri občinski oblasti. Ko domača občinska oblast reši in ugotovi, da proti prosilcu ni zadržka, pošlje isto naprej na notranje ministerstvo, ki stvar končno reši. Ako je prošnja v redu in ni zadržka, izda to izkaznico o odpustu iz državljanstva.

Na podlagi jugoslovanskega zakona se smatrajo tudi otroci izseljencev v tujini rojeni za jugoslovanske državljane in so kot taki obvezani služiti vojske. Vsak tak v tujini rojen sin ali hči ima pravico po 21. letu tri leta, da se državljanstvu odpove. Ako ne, se smatra za jugoslov. državljana, ki ga lahko utaknejo v vojaško suknjo, če jim pride v roke.

Mrs. P. Z. Cleveland, O. — Ne, ni mogoče. Vsaj nam ni znano, da bi bile kake olajšave izdane zadnje čase. Samo mož državljan Zdr. držav lahko dobi semkaj svojo ženo, ali pa obratno žena državljanka svojega moža. Bratje, sestre, pa ne pridejo vpoštev.

Roka roko umiva, pravi pregovor. Katoliški Slovenci naj pa podpirajo tiste, ki podpirajo njihov katoliški list "Am. Slovenec!"

OD DRUŠTVA MARIJE POMAGAJ ŠT. 78, KSKJ. Chicago, Ill.,

Naznanjam članicam, posebno tistim, katere se ne udeležujete sej, kaj je bilo sklenjeno na seji. Namesto piknika bomo imele prihodno sejo dne 15. julija, v četrtek večer in po seji malo zabave. — Upam, da se nobena članica ne huduje, če jo katera od članic nadleguje za 2c. — Prosim pa vse tiste članice, katere imate knjižice, da iste gotovo vrnete dva dni pred sejo in sicer jih vrnete tajnici. — Pridejte na sejo v velikem številu, saj imamo vse enake pravice in dolžnosti do društva. Vsaj enkrat na leto.

Pridobivajte kaj novih članic, pa naj bo že v mladinski ali aktivni oddelk. Kampanja je sedaj in to si zapomnimo. V čast si štejmo če pridobimo kaj novih v društvo. — Sesterski pozdrav.

K. Pičman

PISMO IZ DOMOVINE.

NEKDO SE OGLAŠA IZ BREŽIC OB SAVI

Akratudi nezar! sem bil zaklical dne 6. maja na praznik Vnebohoda Gospodovega, to pa zato, ker mi je pismonoša v sobo prinesel A. Slovence in še razglednico od Sheboygana, na kateri se mi nekdo zahvaljuje za moje dopise v A. Slovincu. Razglednica predočuje Bank of Sheboygan. Ko sem bil post card dobro ogledal, sem dejal sam pri sebi: Vse bi še bilo na svetu, samo denarja ni. Kaj mi pomaga banka na papirju, če pa ne dobim niti penny-ja niti centa iz nje. Ne želim si bogastva ne, ampak tiho željo pa gojim, da bi se kedaj srečal v kakšni zelo ozki ulici z bogatim prijateljem, ki bi mi pripomogel, da si kedaj ogledam Belgrad, prestolico Jugoslavije. Kot Jugoslovčan pa že smem tako ponižno željo imeti, saj bo ostalo samo pri želji, ker meni se po navadi ne izpolnijo želje, ker nisem rojen pod srečno zvezdo. Tudi nimam namanazanege jezika in nimam mastnega glasu, da bi ljudi očaral in od njih izvlekel denar. Za tako službo je treba imeti že več šole kakor pa je univerza na Vrhniki pod mostom. Sicer pa fant, pst! Fantič imej pamet, ker Vrhnicanje niso Ribničanje. Zadnji bolj razumejo dovtip, a prvi se bolj razumejo na šalo. Mislim, da me cenjeni bravci A. Slovence razumejo, če napišem kakšen dovtip. Jaz sem pač mnenja, da dovtip še ni nobenega pojedel.

Ker sem ravno rabil izraz "pojesti", sem se domislil na neki zanimiv jedilni list, ki sem ga nekoč čital. Tako se glasi. Jedli boste: slavčje jezike, lastovičje srčke, fazančja bečerca, kanarčja jetra. Ko sem prebral ta jedilni list, sem dostavil šaljivo: Lačni delavci bi po takem slavnem obedu dobesedno in opravičeno pristavil: požri bom vola, razkošni gospodi pa pustil mola.

Pri opisanem obedu bi bilo primerno znamenito vino iz otočja Korčule, ker po njem se zaspí, kakor bi se zazibal v Abrahamovem naročju. Tudi ne bi bilo napačno črno francosko vino Game, ki sem ga 18. maja

letos srkal na Sremiču pri Vidmu okraj Krško. To je vince, da bi ga angeljčki pili, ko bi imeli usteka. Sicer je pa dobro, da jih nimajo, da za nas preganjane zemljane ostane več božje kapljice, s katero se tolažimo, ker hudi so časi, zahvaljen Večni, da smo stari. Za mnoge je pa prav, da dnevi lete kakor ptica in leta kakor voda.

Spoštovani čitatelji A. Slovence, ako še ne veste, vam povem, da so Brežice mesto. Zato moram že katero šaljivo povedati o meščanih. Vprašal je tovariš meščana: "Zakaj pa se v našem mestu moški tako redko ženijo?" Meščan mu odgovori: "Temu so sedanje mestne gospe in gospodične krive. Kajti o njih velja to, kar v svetem pismu o lilijah čitamo: so kakor lilije na polju, ne šivajo, ne predejo in vendar niti Salomon ni bil v svoji krasoti tako oblečen, kakor ena izmed teh!"

Amerikanci so tudi letos prišli v Jugoslavijo na počitnice in na ogled. Zato bo primerno, če napišem tačas kakšno pristno ameriškansko. Berite jo tedaj!

V neki kavarni sta sedela dva Amerikanca, ki sta se pogovarjala in eden drugemu lagala, kajti Amerikanci so prav izvrstni lažnjivci ali bolje povedano, diplomati. "Ne verjamate", pravi prvi, "kaj se je one dni pripetilo nekemu zdravniku! Imel je bolnika, ki se je bil prehladil. Da bi se bolnik dovolj izpotil, zapise mu zdravnika, ki pa so bila tako močna, da je bolnik po noči v lastnem potu vtonil." — "To sem tudi jaz slišal," pravi drugi, "pa s tem pristavkom, da so morali namreč čoln najeti, da so prišli do mrliča."

Naj svet zve kako so pri nas emancipirane (osamosvoje) krakokrilke brihtne in modre. Peljalo se je dekle na kolesu. Fant jo zapazi pa pravi: "Punca (Miss), kolo se vrti." Dekle brzo dostavi ja, tebi v glavi.

Prav blizu našega domovanja pelja cesta, ki je zelo prometna. Večkrat mimo nas jahajo na konjih fantje in gospice. Nekeč sem videl tak prizor in sem se hudomušno zasmel in dejal: "ha, ha, kako sedi na konju kot žaba na kumari."

Cenjeni bravci A. Slovence, vam sporočim preko morja, da bodo na našem velikem vrtu drugi mesec zrasle kumare. Povabim vas tedaj na kumare ali kisle, ali v salati, ali v omaki. Odzovite se skromnemu povabilu! Do tedaj vas lepo pozdravlja znanec

s. B. W.

Kap

V Narodnem domu v Celju so nedavno imeli lep koncert, pri katerem je pel tudi 59 letni davčni uradnik Alojzij Jangodič iz Celja. Ze pred koncertom je malo potožil, da mu je slabo, po koncertu je pa zadet od kapi padel na tla.

Zlati jubilej

V ljubljanskem uršulinskem samostanu je nedavno slavila 50 letni jubilej redovniških obljub m. Eleonora Hudovernik, ki je tudi znana slovenska glasbenica. Rojena je bila v Radovljici na Gorenskem leta 1863.

ČAROVNIJO Z VRVJO

Morda je ni čarovnije, o kateri bi se več govorilo kakor o znamenju indijskega triku z vrvjo. Mene samega so kar obsipavali z vprašanji o tem triku. Tega pa ni. Porodil se je samo v kaki domišljiji in se razvijal v milijonih drugih domišljij.

Povešt namreč pripoveduje, da vrže mojstrski jogi zvito vrv v zrak, ki se postavi trdno pokonci. Pa pride deček in spleza do vrha. Mož zahteva, da deček spleza nazaj dol, ker pa tega neče, gre jogi za njim z golim nožem, da bi se maščeval. Približa se mu. Nož se v soncu zasveti in deček izgine. Mož se nato spusti na zemljo in počasi obrise kri, ki kaplja z noža, potem pa zvije vrv in jo spravi. Dečka ni več nazaj.

To je razlaganje trika z vrvjo, ki pa ni dognan. Največji indijski list v Calcutti je namreč našel moža, ki je 14 let poizvedoval o resničnosti tega trika. Uspeh njegovega poizvedovanja je bil negativen.

Resničen pa je trik z drevesom mango, in malo čarovnij je tako varljivih kakor ta. To sem dvakrat videl, a ji nisem mogel priti do dna. Prvikrat sem jo videl v Bombayju v tako zvanih "Hudičevih hišah".

Čarovnik, kakor po navadi v razdrapanih cunjah (ti nikdar nimajo dostojne obleke), je prikorlačil s kepo blata v svoji roki. "Zraslo bo drevo", je naznanil. "Položil seme v to blato in hitro bo zraslo drevo, ako daš eno rupijo." Vrgel sem seme noter. Svojo kepo blata je položil na pesek. In res, brsti so pognale, listi so se začeli razvijati, veje rasti, in bilo je drevo. Raslo je in raslo neprenehoma. Resnični listi, resnične veje. Odtrgal sem list in ga potipal. Potipal sem vejo. Ko pa je drevo zraslo približno 8 čevljev, je izginilo za vedno.

Ob drugi priložnosti v Agri je 12 leten deček napravil čarovnijo z drevesom mango na kamenitih tleh hotela "Cecil". Gledalcem je bilo dovoljeno, da so potipali liste in veje. Kar strmeli so, ko so videli, ko je drevo, kakor se je videlo, raslo iz kamenitih tal.

Domaćini se navadno smejejo, če omeniš trik z drevesom. Zanje je to nekaj čisto navadnega, tujuca pa tega nečajo razložiti.

Indija je čuden svet.

TOVARIŠ GA OLAJŠAL

Chicago, Ill. — 38 letni farmer Amos Hill iz Leland, Ill., je pripeljal semkaj nekaj konj v prodajo in je prejel za nje \$1,202 v čekih. Preteklo sredo pa je prišel na policijo, kjer je potožil, da je ob te čeke in povrhu tega še ob \$4 in ob svoje čevlje. Seznanil se je namreč pri bati z nekim moškim, s katerim sta pila, in ta ga je nato odpeljal spat v Grant park. Pri tem ga je olajšal za vse premoženje in izginil.

Katoliški Slovenci, podpirajte svoj list "Amerikanski Slovenec!"

TARZAN IN LEOPARDSKI LJUDJE

(56)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Dinje, zmagoslavno vpitje, Leopardskih ljudi je bilo pa veliko preuranjeno, kajti mogočni Tarzan se še ni pričel bojevati, medtem ko so neumni divjaki menili, da ga že imajo v svojih pesteh. Tarzan se je z rokama oprjel drevesnih vej, z nogo pa sunil prvega divjaka, da se je ta zvrnil z drevesa.

Na tleh se je Leopardski vojak šele zavedel kaj se je z njim zgodilo. Razkačen, ne da bi pomislil na poveljnško navodilo, da morajo jetnike žive pripeljati pred velikega duhovnika, je nastavljal lok in nameril piščo na Tarzana, da se nad njim mašuje, ker ga je tako sramotno sunil z drevesa.

Tarzanovo bistro oko je opazilo divjakovo namero. Naglo je pograbil za vrv, ki jo je imel s seboj, napravil zanko in jo vrgel na napadajočega, kakor do delajo cowboyi ali kravji pastirji na zapadu. Zanka je svinjnil po zraku in v trenutku objela strelca, še preden je imel čas izstreliti piščo.

Tarzan je nato naglo potegnil za vrv, ki se je močno zadržala okoli srčevčeve telesa. Ko je videl da je vjet, je začel z njim majati sem in tja, da je izgledalo kot bi se Leopardski vojak gugal na veliki gugalnici, kar je bilo to za njega vse prejetno, toda pomagati si ni mogel.

Nedeljski pomenki

Vital Vodusek

TRETJA NEDELJA V JULIJU

Dobro vsi poznamo tisti evangelij o Jeruzalemu, nad katerim se je Jezus jokal. A menda s tem evangelijem napravimo podobno kakor z drugimi: zdi se nam, da je pač zgodovinski spomin, za nas pa niti malo več ne velja... Morda pa nam bo prav ta evangelij odgrnil precej pogleda v bodočnost.

Jezus se je jokal nad Jeruzalemom, ki ni hotel spoznati svojih dni, ampak si je zapiral oči, da se le ni bilo treba mnogo vznemirjati radi prihodnosti. Jezus pa mu je napovedal strahotno razdejanje, ki se je nekaj desetletij pozneje res izpolnilo, do zadnje strašne malenkosti.

Eno je gotovo: naša zemlja je čudovito lepa — podobno so bila nekoč palestinska polja lilij in drugih rož. Na ti zemlji smo ljudje dogradili in dovršili najizrednejše stvari, pred katerimi se moramo v občudovanju globoko zamisliti — kakor so se Judje včasih nad jeruzalemskim templjem, ki je blestel v samem belem marmorju... Tudi to je gotovo, da sta se znanost in umetnost razvili skoro do viška in da imamo izredne državniške modrijane in voditelje — vendar tudi rimsko in grško modrost in umetnost in državniške genije še danes občudujemo... Imamo torej mnogo — a tudi včasih s tem niso bili tako na slabem.

Nekaj pa je bilo trhlega, da je Jeruzalem tako strašno končal. Moralo je biti dovolj gnilobe, da se je pozneje zamajala in podrla ogromna rimska država. Nehote mislimo še o drugih končinah: kako je bila čisto pohojena cvetoča katoliška cerkev v severni Afriki... Tako bi lahko navedli še polno propadov.

Ni nam treba mnogo iskati primere: če bi imeli posebno milost, da bi mogli videti Jezusa živega v teh posameznih dobah, se mi zdi, da bi ga mnogokdaj lahko videli jokajočega nad človeškim rodom, jokajočega tudi nad izvoljenim ljudstvom, prav posebno pa še nad vsem krščanskim svetom — nad svetom, ki je postal tako malo krščanski,

čeprav ga je pred 1900 leti Bog sam obiskal in odrešil.

Videli bi Jezusa, kako se joka in toži nad narodi, ki niso spoznali svojih dni in jim grozi prej ali slej grozno razdejanje.

Upam, da me ne boste sodili, da gledam v današnje življenje prečrno.

Kaj pa vi mislite o raznih narodih, ki so si izbrali kot najmojše dernejšo nalogo, vojskovati se proti Bogu samemu? Kaj mislite o narodih, ki kakor razjarjen pes mislijo samo na klanje — in svoja bogastva uporabljajo največ za morijo in uničevanje? Kaj mislite o tistih, ki v neizmernem sovraštvu znajo načevati množico na množico — isti čas pa so ubili v ljudeh vsako požrtvovalnost in voljo in možnost, da bi človeški rod mogel rasti, ne pa umirati... Menda mi ni treba več naštevati primerov. Druge si napravite sami.

Saj se mora zjokati Bog nad tem svetom in vso njegovo gnilobo. Ni pa treba, da bi prišli nad nas pokončevalci ali tuji sovražniki, saj se bo krščanski svet sam porušil in razdejal, če se bo vse samo še nekaj desetletij razvijalo tako kakor danes.

Ne pomaga, če si znamo farižejsko pogladiti prsi in pokazati svojo zaslužnja. Ne pomaga, če moremo pokazati najvišje nebohtičnike, pa če bi bili iz samega marmorja do srede neba... Marsikaj podobnega so imeli pokazati tudi včasih. Pa so propadli.

O, da bi vendar vsaj v teh zadnjih trenutkih krščanski svet zavrl svoje razdralno življenje in delovanje — da bi si znal pridobiti božje kraljestvo miru, ljubezni in pravičnosti — ne na drugem svetu, o ne! Temveč prav na ti naši lepi zemlji... Zakaj prav to zemljo nam je tudi dal Bog, kot svojo veliko hišo in ne kot razbojniško jamo...

A da bi smeli z bolj vedrim upanjem gledati v prihodnost — se mi zdi — da bi moral Jezus sam vzeti bič in zemljo očistiti, očistiti, očistiti...

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Elektrarne ob Soči

Ze ranjka Avstrija je napravila načrte, kako bi izrabila vodne sile Soče, a za uresničenje načrta ni imela več časa.

Takoj po vojni je izdeloval gorški deželni odbor, na iniciativo takratnega odbornika dr. Engelberta Besednjaka, podobne načrte, a tudi do uresničenja teh ni prišlo, ker je fašistični režim odbor razpustil. Ideja sama pa ni zaspala. Pred leti so se zanimala mnoga elektro-proizvajalna podjetja za vodne sile Soče, delali so različne predpriprave, a izgledalo je, da tudi iz te moke ne bo kruha.

Prišla je abesinska kriza s sankcijami in naslednjo avtarkično politiko fašističnega režima, ki ima sledeči smisel: Italija se mora na vseh poljih gospodarsko osamosvojiti in ne sme biti odvisna od nikogar. Zato pa je treba izrabiti vse gospodarske možnosti, mobilizirati vse gospodarske sile, da bo Italija zadostila vsem gospodarskim potrebam svojega ljudstva.

Ker nima Italija posebnih ležišč premoga (letna produkcija dosega komaj milijon tón in se ne da mnogo dvigniti — najvažnejši premogokopi so v Istri v Raški dolini, manjši na Sardiniji) je samo ob sebi umljivo, da ima Italija namen izrabiti svoj beli premog, to je vpreči vse vodne sile v proizvodljive svrhe

in dobiti na ta način čim več električne sile.

Elektrike pa danes ne rabimo samo za razsvetljavo ter gonilno silo v industrijskih obratih in pri železnih, temveč tudi za črpanje dušika iz zraka ter za proizvajanje dušičnatih umetnih gnojil in — kar ima danes Italija predvsem pred očmi — za proizvajanje razstreliv, kar je predpogoj vsake moderne vojne.

Ker ni v celi Julijski krajini in tudi v videmski provinci nobene večje električne centrale, potrebe po električni sili pa velikanske, je umljivo, da hočejo izrabiti za elektriko tudi vodne sile Soče. Načrt izrabe je v glavnem tak:

V celoti so predvidene 4 večje elektrarne, in sicer:

1. Elektrarna za Kobaridom, nekaj desetlet metrov severno od drežniškega mostu čez Sočo. Tu bo velikanski jez zbral veliko jezero. Računajo, da bo ta elektrarna dala okoli 25.000 HP. Predpriprave so začete in v glavnih obrisih vidite na terenu temelje bodočega jeza. Izvršitev te elektrarne je zaenkrat odložena, dokler ne bo končana.

2. Električna centrala pri Doblarju. Tu je načrt v glavnem sledeči: Pod Selami, to je kakšnih 5 km vzhodno od Sv. Lucije bodo zgradili 50 m visok jez. Tako bo zaježena Soča do

TRI ŽRTVE MORILCA

Tri male deklice iz Inglewood, Cal., katere je neki zverinski zločinec izvabil v bližnji gozd in jih tam pomoril. Od leve proti desni: 8-letna Jeanette M. Stephens, sedemletna Madeline Everett ter njena 9-letna sestra Melba.

sovodja z Idrijco, potem pa Soča čez Sv. Lucijo, jezero bo poplavilo modrejško polje in nabitno jezero bo segalo skoraj do sovodja s Tolminko. Narastel bo tudi rokav Idrijce še čez most, ki vodi na postajo.

Od jeza pod Selami bo nabrana voda tekla skozi 4 km dolgi tunel do Doblarja, kjer bo elektrarna. Elektrarne pa ne bo videti, ker bo vse pod zemljo v hribu, kar je velevažno za slučaj vojne: elektrarna bo zavarovana proti zračnim napadom.

Ta centrala je danes v delu. Računajo, da bodo vlovili s to centralo okoli 50.000 HP sil. Vsa dela so preračunana na 56 milj. lir. Pravijo, da bo elektrarna končana v 2 letih. Pri izgraditvi je danes zaposlenih nekaj stotin delavcev, največ domačinov, številno delavstva pa bo narastlo na 2000.

3. Elektrarna nad Kanalom. Vzhodno Soče, le par kilometrov pod doblarsko centralo, in sicer malo severno od železniške mosta nad Kanalom bo nova centrala, iz katere upajo dobiti 20.000 HP sil. Sedaj so pripravljena dela že v teku in za enkrat kopleje temelje za bodoči jez. Elektrarno pa bodo gradili, ko bo doblarska že končana.

4. Elektrarna ob Pevmici. Izgleda, da bo ta elektrarna zadnja po izvršitvi, a največja. Načrt predvideva zajezitev Soče severno od Dolge njive (pod Plavami), napeljavo vode skozi tunel pod Sabotinom in zgraditev centrale pri sovodju Pevmice s Sočo pod St. Mavrom. Ta centrala bi morala dati tudi okoli 50.000 HP sil.

Iz tega je razvidno, da skušajo dobiti iz Soče okoli 150.000 konjskih sil, to je precej več, kot potrebuje cela Julijska krajina. Računajo, da bodo odvisno električno silo uporabljali v Benetkah, posebno pa v velikih industrijskih podjetjih (tovornice, aluminija, umetnih gnojil, razstreliv itd.) v Porto Marghera, ki so danes industrijsko predmestje Benetk.

Zgradbo soških elektrarn vodi družba "Adriatica di Elettricità" s sedežem v Benetkah. Ta družba ima 690 milj. lir akcijskega kapitala in Električna družba za Julijsko krajino (Stevleg-Societa Elettricità della Venezia Giulia) s sedežem v Trstu je le njena hčerka.

Izginila bo naša plava voda Soče, na mesto poezije pride širite amer. slovenca

la. Dal Bog, da bi ta sila služila vedno le dobroti ljudstva in nikdar kot električna ovira v vojni.

Ogenj povzroča veliko škodo

Gorica. — Zadnje čase povzročajo ogenj veliko škodo po naših vaseh. V Ustju pri Vipavi se je pojavil požar in uničil hišo Janeza Šteka. Močan veter je ogenj razširil tudi na poslopje posestnika Ant. Fabriča in Edv. Mercine in je zlasti na gospodarskih poslopih obeh posestnikov naredil veliko škodo. Gasilci, ki so z vso pozornostjo skušali omejiti in pogasiti ogenj so imeli le malo uspeha, kajti veter je pospešil hitro razširjanje ognja in onemogočil gašenje. Skupne škode je precej in je le majhen del krit z zavarovalnico. Kako je ogenj nastal ni znano.

Na Odlici nad Ajdovščino je duševno bolan posestnik Anton Vidmar sam zakuril požar na ta način, da je vtaknil v stelnjak obeh slovenskih ministrov predlog za zgraditev in premostitev železniške postaje v Otočah na Gorenjskem in v ta namen je ravnateljstvo železnice stavilo na razpolago svoto 100.000 Din.

Gorelo je V St. Janžu pri Marenbergu je ogenj uničil hišo posestnice Marije Pokove. Kakor so dognali, je ogenj nastal vsled slabega dimnika.

Železa primanjkuje

Trst. — Posledica italijanske fašistične avtarkične gospodarske politike, ki je bila nujna, se je sedaj pokazala. Italiji je primanjlo primanjlovali zlasti v industriji surovin, predvsem železa in sploh slinčnega materiala, ki ga doma ne more producirati, ki ga pa rabi za gradnje in oboroževanje v izobilju. Jasen dokaz temu je čisto praznovanje delavstva po tovarnah težke industrije. Često tudi po 14 dni in več prekinejo z vsem delom in čakajo da prispe najnujnejši material za nadaljevanje gradenj. Zlasti je pri tem težko prizadeta ladjedelniska industrija, ki zaposluje v okolici Trsta na tisoče delavstva in se zato vsako tako praznovanje v javnosti takoj opazi. Vodstvo se ob takih prilikah navadno izgovarja, da še ni prispel naročeni material, ki se je zakasnil na poti radi kakih tehničnih ovir.

Izginila bo naša plava voda Soče, na mesto poezije pride širite amer. slovenca

NOTARSKA DELA

izvršujem za tu in stari kraj že 17 let, kot kupne pogodbe, pooblastila, affidavite za dobavo svojcev iz starega kraja. Pošiljam denar v Jugoslavijo in vse druge države in kraje. Dobivam denar tudi iz starega kraja sem. Za vse pojasnila se obrnite na:

JOHN JERICH

PRI JUGOSLOVANSKEM KONZULATU REGISTRIRANI NOTAR

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

(V uradu tudi ob nedeljah od 9. do 11. ure.)

KRATKE NOVICE

Bližu Bilj so našli kmetje, ki so se on dan na vse zgodaj odpravili na polje, na česti proti Renčam mrtvega 47 letnega Franceta Silica iz Bilj. Ljudje so takoj obvestili orožnike. Dolej še ni bilo mogoče dognati pravih vzrokov pokojnikove smrti.

V Čezsoči je nastal pretekli teden velik požar, ki je skoraj do tal uničil domove Alberta Čopiča, Frana Šulerja, Ljudmile Komacove in Josipine Berginčeve. Pogorelo je tudi več gospodarskih poslopij. Požar je omejenim posestnikom in posestnicam napravil veliko škodo, ki jo cenijo skupno na 65.000 lir. Pri gašenju so si vaščani kakor tudi vojniki planinskega bataljona iz Bovca hudo prizadevali, da bi ogenj omejili, kar se jim je po velikih naporih deloma posrečilo.

V Števerjanu je pred dnevi utonila 10 let stara Lojzka Belingerjeva. Kopala se je v Soči. Nenadoma ji je postalo slabo

in v vrtincu, ki jo je tedaj zajel, je končala svoje mlado življenje.

Pri Doblarju nad Kanalom ob Soči gradijo že nekaj tednov veliko električno centralo. Delo gre zaradi terenskih ovir le počasi od rok in je tudi zelo nevarno. Zadnje dni se je 29-letni Avgust Pavšič, ki je bil poleg redkih drugih domačinov nameščen pri teh delih, smrtno ponesrečil. Delavci in vodstvo podjetja so privedli pokojniku zelo lep pogreb.

Novi grobovi. Na Konkonele pri Trstu je pred dnevi preminul Matija Čebule, soustanovitelj in večletni predsednik nekdanjega pevskega in bralnega društva "Višave" na Konkonele. — Na Opčinah pa je umrl znani posestnik Karlo Vremec, katerega sin Karel se je pred kratkim vrnil iz tujine. — V Trstu so zadnje umrli 56 let stari Martin Martelanc, 51 let stari Leopold Svetič, Andrej Vidmar v starosti 44 let in Terezija Perčot stara 81 let.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Nov plavž

Mesec avgusta bodo na Jesenicah svečano otvorili nov plavž. Otvoritev plavža bo velika gospodarska pridobitev v pogledu podpiranja domače proizvodnosti. S tem plavžem bodo Jesenice dobile pravo metalurško industrijo. Plavža ni bilo na Jesenicah že najl 30 let kajti zaradi primitivno visoke peč so porušili leta 1906. Otvoritev plavža bo eden najpomembnejših gospodarskih dogodkov v Sloveniji.

Nova postaja

Kakor poročajo iz Beograda, je glavno železniško ravnateljstvo sprejelo na posredovanje obeh slovenskih ministrov predlog za zgraditev in premostitev železniške postaje v Otočah na Gorenjskem in v ta namen je ravnateljstvo železnice stavilo na razpolago svoto 100.000 Din.

Gorelo je

V St. Janžu pri Marenbergu je ogenj uničil hišo posestnice Marije Pokove. Kakor so dognali, je ogenj nastal vsled slabega dimnika.

Obešenega so našli

V gozdu pri Remšniku so našli obešenega 34 letnega delavca Jakoba Pušnika. Pušnika ni bilo več dni domov, zato ga je šel iskat njegov brat in ga našel mrtvega v gozdu. Vzrok samomora ni znan.

Obsojeni

Na okrožnem sodišču v Celju so bili obsojeni 22 letni delavec Avgust Zakrajšek iz Semovega pri Rajhenburcu, na 10 mesecev in 24 letni Karel Nadoh tudi iz Semovega, na 8 mesecev strogega zapora, ker so pri fantov-

Številka

7-13-37

poleg vašega naslova in imena na listu, kažejo, da je s tem dnem naročnina potekla. Kdor svojo naročnino točno obnavlja veliko pomaga listu pri stroških, da ni potreba potem pošiljati opominov. Pomagajte svojem listu na ta način tudi vi.

Z nožem na strica V neki gostilni na Otoku pri Gorenjem jezeru (Cerkljsko jezero) je prišlo na neki zabavi, že lansko leto meseca novembra, do pretepa pri katerem 25 letni je France Lekšan, doma iz Klanc, občina Stari trg, sunil z nožem v trebuh svojega strica Jakoba Lekšana ter mu prizadejal nevarno rano. Zaradi tega je bil France pred kratkim obsojen na 8 mesecev strogega zapora.

Konec velikega oreha

Na zemljišču cerkve Bogorodice nad Radovištem, je širil svojo ogromno krono oreh, ki je bil znan v vsem okolišju in so se strinjale okoli nje številne srbske narodne pravljice. Po nekem ustnem izročilu je bil ta oreh zasajen v dobi carja Dušana. Sedaj je cerkvena občina to drevo prodala za 46.000 Din in kupci so dobili, ko so ga posekali, dva vagona prvovrstnega orehovega lesa.

Zive kragulje je vjel

Iz Čerčnice poročajo, da so se gospodinje že dolgo časa pritoževale, da kragulji odnašajo piščanca za piščancem na varen kraj, za hrano svojim mladičim. Takih skrivališč imajo kragulji na Slivnici veliko. — Ko se je pred nekaj dnevi mudil v gozdu posestnika sin Lovko Tone iz Brezij, mu je mladi pastir ki ga je spremljal, pokazal kraguljevo gnezdo. Hitro je splezal na drevo in pobral iz gnezda dva mladiča, pozneje je vjel še stara dva, tudi živa.

Zasačen

Janez Marič, ki je bil v zvezi z vlomom v Sokličevo trgovino v Mariboru, je ponaredil hranilno knjižico glasečo se na 200 dinarjev tako, da bi mu izplačali 3850 dinarjev. Ko je hotel znesek dvigniti, so ga zasačili in izročili sodišču.

Obešenega so našli

Na Pragerskem, so na njegovem domu v shrambi našli obešenega 53 letnega železničarja Franca Vindžiča. Kaj ga je prignalo do strašnega dejanja, ni znano.

ANGLEŠKI MOLITVENIKI in ANGLEŠKE NABOŽNE KNJIGE

Molitveniki:

- "THE DEVOUT CHILD", (za otroke) male oblike.....15c
- CHILD'S PRAYER BOOK", (za otroke), maša ilustrirana s slikami, lepo vezana.....25c
- "KEY OF HEAVEN", (za mlajše in starejše), v umetno usnje vezan, rudača obreza.....50c
- "KEY OF HEAVEN", (za odrasle), umetno usnje, zlata obreza.....80c
- "KEY OF HEAVEN", (za odrasle) v usnje vezan, zlata obreza.....\$1.25
- "KEY OF HEAVEN", (za fante in dekleta ter odrasle sploh), fino vezan, zlata obreza.....\$1.50
- "KEY OF HEAVEN", (za odrasle), fino vezane vatirane platnice, vdelan križec na platnici odnotraj, zlata obreza.....\$1.75
- "KEY OF HEAVEN", (za dame in moške) v najfinije usnje vezan, biserni križec vdelan znotraj na platnicah, zlata obreza.....\$2.50
- "KEY OF HEAVEN", (lep molitvenik za ženske in dekleta) vezan v biserne platnice, biserni križec vdelan znotraj v platnico, zelo pripraven za darila, zlata obreza.....\$2.75

Druge knjige in molitveniki:

- "THE CATHOLIC GIRL'S GUIDE", molitvena knjiga zelo priporočljiva za dekleta, rudača obreza.....\$1.50
- V fino usnje vezana, zlata obreza.....\$2.00
- "THE SMALL ROMAN MISSAL", sv. maše za vse nedelje in praznike, rudača obreza.....50c
- Bojše vezane, zlata obreza.....\$1.50
- Fino vezane, zlata obreza.....\$1.75

SVETO PISMO V ANGLEŠČINI:

- "THE NEW TESTAMENT" (1011-Ar) of Our Lord and Saviour Jesus Christ, evangeliji in evangelijske prilike po grškem originalu, z zemljevidom svete dežele, tiskan na finem papirju, 950 strani.....\$2.00
- "THE HOLY BIBLE" (1011) (Sveto pismo stare in nove zaveze), z zemljevidi svete dežele, tiskan na finem tankem papirju, 1360 strani, trdno vezan.....\$2.50

Ko naročate te knjige vedno navedite točno jasno ime molitvenika ali knjige, ki jo želite ter ceno, da bo tako mogoče pravilno po želji posrečiti.

H naročilom je treba pridjati potrebni znesek, katerega je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

“ČRNA ŽENA”

ZGODOVINSKA
POVEST
Priredil Javoran

Zopet se mu je naslonila na prsa.

“Zalka,” je jecljal France ves srečen, pa vendar poln bojazni in skrbi, medtem ko je njegov topel dih božal Zalkino vrolo lice, “Zalka, tako si ljubezniva in tako dobra; — toda nemara — nemara bi me ne mogla več ljubiti, če bi vedela vse. — Skoro si ne upam ti razodeti vse resnice . . . Ah, da bi bil vsaj prej to storil!”

“France,” je zakričala žena vsa preseščena in prestrašena, “nikdar več se ne smeva ločiti. Saj vendar ostaneš pri meni?”

“Če me ti še hočeš, seveda,” je stokal mož.

“France, da bi te ne hotela, — ko sem vendar štiri leta jokala za teboj in hrepenela po tebi noč in dan! — Saj si vendar moj ljubi, ljubljeni mož.”

Obmolnila sta. Francetu se je trgalo srce, a moral je na dan z besedo:

“Zalka, nikar se ne prestraši — enkrat ti moram povedati, da boš na jasnem . . . Zalka — jaz nisem tvoj mož! . . .”

“France,” ga je jokaje prekinila žena, “saj naju je vendar duhovnik poročil kot moža in ženo!”

“Bodi tako dobra,” jo je trepetaje prosil mož, “pusti me, da izgovorim, kar moram vedeti; sicer mi bo še težje opisati ti svojo bedo. — Bil sem že preje poročen. Žal da ti pred najino poroko nisem razjasnil svojega prejšnjega življenja; to je, kar me tako zelo peče. Torej imel sem že ženo. Pa ta moj zakon ni bil srečen; nisva bila namreč drug za drugega — zakaj, to ti povem pozneje . . . Prigodila se je velika nesreča, pri kateri je navidezno umrla tudi moja žena. Cela vrsta mož mi je zadržila pod prisego, da je res umrla; pa so bili tudi tako jasni sledovi in znaki, da nihče ni mogel dvomiti o njeni smrti. — Čez nekaj časa po tem dogodku sem zapustil oni kraj in se preselel na Gorenjsko. Tu sem spoznal tebe in te vzljubil. Pred najino poroko so mi poslali iz mojega prejšnjega bivališča postavno potrdilo, da sem prost. Vse je bilo pravilno potrjeno s pečatom in podpisom postavnih oblasti: da je moja žena res umrla in da sem jaz prost. Niti v sanjah bi mi ne bilo prišlo na misel, da mora žena še živeti. — In vendar je žive . . . Ni umrla, ampak je le prišla v sužnost. In potem, ko sva midva živela naj srečnejše dneve, je nenadoma prišla na površje — v čudni postavi —”

“Črna žena?” ga je vprašaje prekinila Zalka.

“Da, črna žena. — Dolgo me je iskala in ko me je slednjič našla, je strastno povdarjala svoje pravice do mene . . . O Zalka, ne morem ti povedati, kaj sem vse takrat prestal in pretrpel! Dolžnost in ljubezen sta bojevala v mojem srcu strašen boj, toda dolžnost je morala zmagati. — Kot značajan mož in kot kristjan sem moral iti s svojo pravo ženo, drugega mi ni preostajalo. Da bi pa prihranil tebi in

otroku sramoto, zato sem odšel skrivaj, brez slovesa in sem ti zamolčal vzrok svojega bega . . . O, Zalka, bilo je grozno!”

“In kje je zdaj črna žena?” ga je vprašala Zalka dalje, zadržujoč sapo.

“Umrla je,” je žalostno odgovoril France.

“Umrla? — Gotovo in resnično umrla? — Ali res ne pride nikdar več?” ga je v eni sapi izpraševala Zalka, “ali veš popolnoma gotovo, da res ne živi več?”

“Da, umrla je ob onem groznem vnetju smodnika na Špiku — nesrečna, uboga žena!” ji je odgovoril France s solznimi očmi; “jaz sam in Kroparski možek sva jo pokopala še isto noč na pokopališču pri cerkvi sv. Vida; — Bog jima bodi obema milostljiv!”

“Torej je bilo vendar res, kar so pripovedovali ljudje in kar sem si sama domišljevala? — Toda, France, žalosten si in jokaš za ‘črno ženo’. — Zelo, zelo rad si jo pač imel in jo ne moreš pozabiti?”

Iz teh njenih besed je odsevalo nekako ljubosumje. France ji je pristo in odprto pogledal v obraz in lahko rekel:

“Da, Zalka, rad sem jo imel in sem ji bil zvest, kar je zahtevala od mene dolžnost, do zadnjega trenutka. Toda pravo močno in globoko ljubezen, ki napolnjuje celo srce in vse življenje možovo, to sem občutil le zate in za nikogar drugega na svetu ne . . .”

“In nisi bil srečen z ono?”

“Ne. — Nisva se povsem razumela. Najini naravi sta bili preveč neenaki. Vendar se mi je smilila in se mi še smili, ker drugače ni mogla; prevroče je žarela po njenih žilah ciganska kri.”

“Ciganska kri!” je presenečena zakričala Zalka, “mar je bila ciganka?”

“Da, bila je edino dete ciganskega vojvoda bosniškega,” je odgovoril mož počasi, “po svojem stanu in premoženju princesinja.”

“Ciganka! — Ciganka! . . .”

“Zalka, poslušaj me, natanko ti moram povedati vso svojo in njeno zgodovino,” jo je naglo prekinil mož. “Pojdi, sediva na klop, truden sem že. — Ko boš enkrat vedela vse, potem me sodi.”

“Jaz da bi tebe sodila?” mu je otožno odgovorila ona, “ne, tega ne morem, preveč te ljubim.”

Slednje Zalkine besede so pomirjevalno vplivale na Francetovo srce. Prijel je Zalko za roko in jo potegnil k sebi na klop; nato je pa začel zatrjevati:

(Dalje prihodnjic)

List “Am. Slovenec” je lastnina katoliških Slovencev v Ameriki. Kdor podpira katoliški list “Am. Slovenca,” podpira katoliške Slovence v Ameriki.

PISMA NAŠIH PRADEDOV

Nekdo je pregledoval knjigo za sestavljanje pisem iz leta 1822. Knjiga ima 600 strani slovnice, nauka o slogu, slovar tujk in nekakšno navodilo, kako je treba pisati pisma z največjo spoštljivostjo. Notri je vzorec za “prošnjo na cesarja” in vzorec za “pohvalna in ljubezenska pisma ženskam”.

Že tedaj so se borili zoper starinske izraze in starinski način pisanja. Knjiga za sestavljanje pisem ima posebne točke, ki poučuje ljudi, in tam so nauki: 2. Nihče ni neobčutiljiv za čast. Vsak ima rad, če mu praviš, da je pameten. Nikar ne bodi vsiljiv z navseti in grajo. Tako piši, da je videti, ko da je dotični, ki pismo dobi, že vse to sam vedel in se samo domislil.

2. Skopuha gane dobiček, častihlepneža, slava, mehkega človeka solze. Pokaži mu, kar ima rad, pa boš gospodar nad njim. In tako dalje —, zaeno pa daje knjiga tudi navodila za papir. Tedanje pošne razmere so morale biti kaj preproste, ko knjiga svetuje, da naj vsak od da pismo tik pred odhodom pošte in gre ponje takoj po prihodu pošte, da ne bo nihče odpiral pisem in raznašal vsebine.

Ali se še kdo spominja, kako je treba pisati vladarjem? Pradedova knjiga za pisanje pisem ima tudi tak vzorec: “Presvitli, Najmogočnejši, Nepremagljivi cesar, najmilostlivejši gospod.” In na koncu: Najponižnejši služabnik.

Na vse načine je bilo v starih pismih povsod vse polno poklonov in ponižnega zatrjevanja in čiščenja. Vse je bilo povedano “skozi rožice”, vse je bilo treba

brati “skozi vrstice”, kakor da bi bil povsod en sam cenzor. Videti je, da so imeli tedaj ljudje več časa, več zbranega duha in morda tudi več sočutja s svojim bližnjim. Kakor je bila obelka polna okraskov in so bili pokloni povsod pri rokah, takšno je bilo tudi pisanje pisem. Ljudje “so si vzeli čas”, da so kaj povedali. Važno so pretehtali vsako besedico. Zdaj se nam mudi, mudi za besede in pisma. Nemara niso ljudje še nikoli toliko napisali ko zdaj, a nemara tudi niso še nikoli tako malo napisali. Pisem se skoraj ne ljubi nikomur več pisati, razen, če gre za denar.

Utopljenec

V Selščici, pri takozvani Soteski, so ljudje opazili truple utopljenca, katerega so po papirjih, ki jih je imel pri sebi prepoznali za posestnikovega sina Franceta Gartnika iz Stripnika, občina Selca. Ne ve se, ali je sam skočil v vodo, ali se mu je lahko tudi primerila nesreča.

Oglasi v Amerikanskem Slovincu imajo vedno uspeh.

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

Društvo sv. Jožefa
ŠT. 169, K. S. K. J., CLEVELAND, (Collinwood) O.
Društvo zboruje vsak tretji četrtek v mesecu v cerkveni dvorani ob 7.30. Ako še niste član tega največjega društva v Ameriki, se vas opozarja, da se takoj vpišete, dokler niste še prestari. V društvo se sprejemajo moški in ženske v starosti od 16. do 55. leta. V mladinski oddelki pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za najmanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.
Lawrence Leskovec, predst. Matt Kostelc, podpredst.
John Pezdirtz, tajnik, 15606 Holmes Ave.
John Omerza, blagajnik John Trček, boln. tajnik

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota
Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.
POSLUJE ŽE 42 LET.
Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.
SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$3,500,000.00.
SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.
K. S. K. Jednota ima do 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.
SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH BRUŠTEV 184.
Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 42-letnega obstanka nad \$5,900,000.00.
GESLO K.S.K. JEDNOTE JE: “VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!”
Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošteni in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškoabe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.
K. S. J. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za \$250.00; \$500.00; \$1000.00; 1500.00 in \$2000.00 posmrtnine.
V Mladinskem Oddelku K.S.K.J. se otroci lahko zavarujejo v razredu “A” ali “B”. Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred “A” in 30c za razred “B” in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovalnina v razredu “A” se plača do \$450.00 in zavarovalnina v razredu “B” se plača do \$1000.00 posmrtnine.
BOLNIŠKA PODPORA:
Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asement primerno nizek.
K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmoderneje vrste zavarovanja.
Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervo izplačano v gotovini.
Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asementov. Jednota ima svoj lasten list “Glasilo K. S. K. Jednote”, ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.
Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.
V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi morale biti društva, spadajoča h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

Pisano polje

J. M. Trunk

Tragedije v Rusiji.

Zadnje obsodbe v Rusiji se morejo smatrati res za — tragedije, naj jih gledamo iz kateregakoli stališča. Čiste resnice ni mogoče izvedeti. Ker so se pred časom pojavljale vesti, da se nekaj preustaja v neko bolj nacionalistično smer, bi bile obsodbe in eksekucije pač le posledice te smeri, katero je smatral Stalin, kot naperjeno proti njegovim namenom. Ako je to spodletelo, je stvar tragična, ko drži Stalin vso Rusijo pri vratu. Če pa so obsodbe sledile radi golega izdajstva, kakor povejo vladni krogi, je pa zopet roba vrlo tragična, ker so sfrčale glave takih, ki so prej delali z vsemi močmi in sredstvi za revolucijo. Tragično je tako — plačilo. Špijonaža, sabo — taža . . . bi pokazovalo na bolj zasebne dobičke, če bi se res nekateri dali zapeljati od tujih agentov, ampak kar pri osmih generalih kak zaseben dobiček ne more igrati vloge, da si izpostavljajo glave. Pri teh bi se moralo soditi, da jim je prejedal ves sistem, oziroma tudaj Stalin, ki vodi ta sistem zase, in tragedija, je da so podlegli prav temu sistemu.

Iz lastnih političnih izkušenj sodim, da je vrlo hudo in nevarno brcati zoper kake politične moči, ako so se te vsidrale, in so, kakor pri ateističnih boljšejih, brez vsake vesti. Kaj glave? Saj jih je dosti, in tudi človeške glave so le, po materializmu, bilke, ki padajo pod koso kosca; In tu je dno — materialistično dno takih tragedij.

Hitler in komunisti.

Ko je Hitler nastopil, se je pred svetom večkrat pohvalil, da je on rešil zapadno Evropo pred komunistično poplavo. Morda utegne biti na tem nekaj resnice. Ako je rešil, je pač rešil tako, da je vsaj Nemčija nujno potrebna rešitelja pred tem rešiteljem. Ko se je Hitler utrdil bolj in bolj, se je iz Nemčije začelo pisati, da je Rim, vatican, v zvezi z Moskvo. To je naravnost smešno. Zdaj vsaj nemškimi katolikom predbečivajo, da so v zvezi z ruskimi komunisti. Tako vsaj so obtožbe pred sodišči, kjer sodijo sami naziji. Nekdo je vrlo dobro pripomnil, da zdaj ni mogoče izvedeti iz Nemčije resnične, ker svet izve le to,

kar naziji dopustijo, da izve, in to so same — laži. Zaninivo in značilno pa je za Hitlera, da se je sam politično prav tesno vezal z ruskimi komunisti. Ko je 1. 1931 potekla pogodba iz Rapalle, rismo morda katolika Bruening ali von Pappen ali Scheicher ponovili pogodbe, ampak po dveh letih prav Hitler sam. Prosinca 1. 1934 je Hitler v državnem zboru govoril “o skupnih interesih teh dveh držav,” in marca je sklenil s komunisti finančno in ekonomsko sporazumljenje in ga leto pozneje ponovil. Pri tem je dopisniku Daily Expressa Hitler zatrdil, da je Nemčija zainteresirana na komunizmu je kot na problemu za svoje lastne notranje razmere. Holandija ni nazijška, ampak še do danes ni de jure priznala komunistične Rusije. In Hitler zapira in kaznuje take, ki jih sumi, da so tako ali tako v zvezi z ruskimi komunisti. Prusovstva se je že od nekd držala neka predrzna pristidnost. Usta do ušes.

GLUHONEMI BODO SLIŠALI

Že dve leti in pol vršijo v izraelski gluhoemnici v Budimpešti poskus, da bi dognali najvažnejše činitelje sluha. Novorojenim psom, ki so bili torej še v štadiju biološke slepote in gluhosti so izrezali najbolj bistvene sestavne delo slušnega organa. S posebnim postopkom so živali potem pripravili tako daleč, do so točno reagirale na zvočne držljaje.

Ob neki znanstveni demonstraciji so 8 takšnih psov z znaki iz raznih glasbil spravljali do vsakovrstnih dejanj (tekanja, skakanja i.t.d.). Pomen teh poskusov je v tem, da bo mogoče ob prirojeni ali pridobljeni gluhosti ljudi s podobnim postopkom razvijati sluh. S sistematičnimi akustičnimi dražljaji se bo slošno polje takorekoč sestavljalo. Da je to mogoče je pokazal primer 23 letne ženske s prirojeno gluhoemostjo, ki so od oktobra lanskega leta do danes spravili tako daleč, da more že slišati in učiti normalen človeški glas v bližini svojih ušes.

Katoliški Slovenci, podprite svoj list “Amerikanski Slovenec”!

V PRODAJO

smo prejeli novo angleško knjigo pod imenom:

“IF INFLATION COMES”

(Po naše: “Ako pride inflacija”)

Knjiga je velike važnosti za investtorje, ki imajo denar za investirati.

Razpravlja o preteklosti in bodočnosti. Spisal jo je sloveči ameriški ekonomist ROGERS W. BABSON.

Knjiga pove, kaj je Evropa doživela pod inflacijo. — Kaj je za pričakovati v Ameriki, ako pride inflacija.

Vsak kdor razume angleški jezik bi se jo naj naročil. Knjiga je izšla 4. marca 1937 in prvi natis je bil v par dneh ves razprodan. Drugi natis je izšel 23. marca in tretji 7. aprila 1937. Knjiga je lepo vezana v platno, vsebuje 204 strani in tiskana na lepem knjižnem papirju. S poštnino stane:

\$1.50

kateri znesek je poslati vred z naročilom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Tudi katoličanom ne bo škodovalo če se držimo gesla:

Svoji k svojim!

“tiskarna Amerikanski Slovenec”

ticka vse vrste tiskovine, lično in točno za organizacije, društva, in posameznike. Cene zmerne delo dobro. Vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam.

1849 W. Cermak Road

Tel. Canal 5544

Chicago, Illinois